

3.Холодная М. А. Психология интеллекта: Парадоксы исследования. 2 изд. – СПб.: Питер, 2002. 272 с.

4.Шевчук Л. І. Розвиток професійної компетентності викладачів спеціальних дисциплін закладів профтехосвіти у системі післядипломної освіти : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. «Педагогіка». Київ, 2001. 22 с.

ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ В КОЛЕДЖІ

Дічек Н.П., д.п.н., професор, завідувач відділу історії та філософії освіти Інституту педагогіки НАПН України

Орел О.В., к.п.н., викладач ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний коледж»

Анотація. У статті розглянуті нові освітні технології, інновація, педагогічна інновація, інноваційна діяльність, методи навчання, виділили класифікацію інтерактивних методів підготовки майбутніх інженерів, розкрили інноваційні методичні прийоми та форми навчання, які залежать від різних факторів.

Ключові слова: *інновація, педагогічна інновація, проблеме навчання, ділові рольові ігри, дебати, презентація, симпозіум.*

Вступ. Основна мета гуманістичного спрямування сучасної освіти - розвинути людину, її особистісні якості, адже розвиток людини визначає розвиток суспільства. Нині актуальним є створення нових освітніх технологій, які мають сприяти загальному розвиткові особистості, формуванню її

ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний коледж»
Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція
«Науково-технічне співробітництво:
принципи, механізми, ефективність»

світоглядної культури, індивідуального досвіду, творчості.

Інновація, у контексті педагогічного процесу, означає введення нового в цілі, зміст, методи та форми навчання і виховання, організацію спільної діяльності вчителя та учня. Педагогічна інновація – нововведення в педагогічну діяльність, зміни у змісті та технології навчання і виховання, мають на меті підвищення їх ефективності. Таким чином, інноваційний процес полягає у формуванні та розвитку змісту та організації нового. У цілому під інноваційним процесом розуміється комплексна діяльність зі створення (народження, розробки), освоєння, використання і розповсюдження нововведень.

Виклад основного матеріалу. Сучасна психолого-педагогічна наука та практика використовують термін «інноваційна діяльність», який означає оновлення технології навчання та перебудову особистісних установок викладача. Такою сучасною засадою є розуміння навчального процесу як діалогу особистостей - викладача й студента, які є суб'єктами процесу педагогічної дії. В рамках цієї системи оптимально поєднуються активізуючий та сугестопедичний методи навчання [2].

Проведені соціологічні дослідження різних форм і методів викладання свідчать, що засвоєння матеріалу лекції складає 20 %, лекції з використанням наукових джерел підвищує даний показник до 30 %, лекція з використанням аудіовізуальних засобів дає 50 % умов інформації, дискусія - 70%, гра - 90 % [1].

На цій основі у навчальному процесі вищого навчального закладу (ВНЗ) активно використовуються діяльнісні методики, а також технології, спрямовані на візуалізацію інформації, методика укрупнення дидактичних одиниць, ігрові методики [2].

Найбільш емоційно привабливими і професійно необхідними в

**ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний коледж»
Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція
«Науково-технічне співробітництво:
принципи, механізми, ефективність»**

інноваційному навчанні є імітаційні активні методи, які поділяються на неігрові (аналіз конкретних ситуацій, імітаційні вправи, індивідуальний тренаж) та ігрові (ділові ігри, розігрування ролей, ігрове проектування). Саме вони є найбільш суттєвими у професійній направленості навчального процесу агротехнічного ВНЗ, бо є важливим засобом орієнтування студента на такі цінності, як краще засвоєння майбутньої спеціальності, оволодіння професійною майстерністю, створення нових, більш цінних, алгоритмів діяльності [2].

Рівень сформованості концептуальної моделі навчання у більшості студентів не може забезпечити достатньо високого рівня активності в навчальній діяльності. По ряду предметів дуже низькі як оцінки емоційної привабливості, так і оцінки професійної необхідності цих предметів. За цих предметів пізнавальна активність студентів підмінюється системою зовнішнього впливу, що приводить до формального вивчення «тільки б здати». Отже, ефективність засвоєння цих предметів в професійному плані невисока [2].

Ось чому використання нетрадиційних методів викладання різних предметів у вищій школі є актуальним і раціональним одночасно.

Помітним явищем в педагогіці стала поява елементів проблемного навчання (ПН) [3], яке і було призначено сприяти активізації пізнавальної діяльності студентів в індивідуалізації навчання. На жаль, на практиці, в рамках єдиного навчального плану і типових освітніх програм з усіх дисциплін, ПН не могло бути реалізовано в «чистому вигляді», що вимагало суттєвої перебудови не тільки змісту, але й організації навчання. На практиці ПН реалізовувалося у вигляді проблемного викладання деяких окремих елементів навчального матеріалу, а також вирішення проблемних завдань, в основному, «сильними»

ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний коледж»
Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція
«Науково-технічне співробітництво:
принципи, механізми, ефективність»

студентами, а також на факультативах, олімпіадах, конкурсах.

Впровадження нових технологій в навчальний процес завжди вважалося прогресивним кроком і підвищувало мотивацію навчання. Сьогодні до інноваційних технологій можна віднести і використання комп'ютерних моделюючих систем, і впровадження ситуаційних, так званих, кейсових технологій [4], і вирішення фахових задач за допомогою комплексного використання знань з загальноосвітніх та фахових дисциплін.

Впровадження сучасних інтерактивних методів навчання вимагає глибокого залучення студентів до навчального процесу.

Інтерактивні методи (ділові рольові ігри), спільні вирішення проблем, моделювання життєвих ситуацій тощо), на наш погляд, найкраще сприяють формуванню навичок і умінь, виробленню цінностей, створюють ситуацію взаємодії, допомагають викладачеві стати лідером та адміністратором [5]. Така атмосфера – основа гуманізації у технічних ВНЗ, зокрема в Ніжинському агротехнічному коледжі. Зокрема Гарвардські читання, різні навчальні квести та тижні циклових комісій.

Проаналізувавши педагогічний досвід М.Скрипника можна виділити класифікацію інтерактивних методів підготовки майбутніх інженерів:

1. Імітаційні. Діалогічна взаємодія учасників навчального процесу з метою обміну матеріальними та духовними цінностями

2. Пізнавальні. Пізнавальна взаємодія (діалог учасників для отримання нових знань, їх систематизації, творчого вдосконалення фахових умінь і навичок (мозкова атака, ділові ігрові ситуації тощо).

3. Мотиваційні. Діалогічна взаємодія учасників навчального процесу. Кожен визначає власну позицію в ставленні до способів діяльності студентської групи, окремих учасників, викладача та себе.

ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний коледж»
Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція
«Науково-технічне співробітництво:
принципи, механізми, ефективність»

4. Регулятивні. Встановлюються та приймаються правила діалогічної взаємодії учасників навчального процесу («Правила культури поведінки сучасного професіонала», «Професіограма фахівця певного профілю») [5, С. 43-44].

Ефективними вважаємо такі інноваційні методичні прийоми:

- Заздалегідь заплановані помилки. Викладач навмисно робить помилки (лексичні, стилістичні, психологічні тощо), перед тим наголошуючи студентам, щоб вони їх помічали і виправляли, що, безумовно, викликає в них почуття власної гідності та стимулює бажання навчатися.

- Дебати – обговорення, що будується на основі заздалегідь фіксованих виступів студентів, об'єднаних у команди-суперники і на основі виступів-спростувань і дискусія — суперечка, обговорення певного питання.

- Презентація. Уміння презентувати, якісно інформувати аудиторію – важлива складова професіограми майбутнього фахівця.

- Симпозіум – форма навчальної дискусії. Студенти виступають із повідомленнями або рефератами, а потім відповідають на запитання аудиторії [5, с. 45-46].

Погоджуємося з відомим педагогом Н. Волковою, що вибір форм навчання залежить від багатьох факторів:

- навчальної дисципліни;
- теми заняття, його мети (навчальної, виховної, розвиваючої);
- змісту й структури навчального матеріалу;
- часу, відведеного на засвоєння матеріалу;
- навчально-матеріальної бази закладу;
- черговості заняття за розкладом;
- здібностей, нахилів майстерності викладача [6, с. 307-309].

ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний коледж»
Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція
«Науково-технічне співробітництво:
принципи, механізми, ефективність»

Висновки. Таким чином, упровадження в навчальний процес інноваційних технологій стимулює прогрес вищої освіти, перетворює його на динамічну сферу підготовки кваліфікованих фахівців, які будуватимуть економіку України і зможуть бути конкурентоспроможними на ринку праці. Рівень здійснення педагогічної діяльності, педагогічного спілкування, досягнення високих результатів у навчанні і вихованні молоді залежать передусім від того, як педагог формує цілі своєї професійної діяльності, що вважає пріоритетним у своїй професії, який він сам як особистість, як суб'єкт педагогічної діяльності.

Література:

1. Кремень В. Г. Освіта і наука України: шляхи модернізації (факти, роздуми, перспективи). Київ : Грамота, 2003. 216 с.
2. Зубкова О. П. Сучасні освітні технології та методи їх використання в навчальному процесі. URL: <https://vseosvita.ua/library/sucasni-osvitni-tehnologii-ta-metodi-ih-vikoristanna-v-navcalnomu-procesi-50986.html> (Дата звернення: Квітень 09, 2020).
3. Хилькевич А. П. Решение проблем в жизни, науке и технике. Москва : Наука, 1999. 202 с.
4. Воркут Т. А. Роль кейс-методу в підготовці фахівців з логістики: Аналіз світового досвіду. *Ринок послуг комплексних транспортних систем та прикладні проблеми логістики*. Київ, 2000. С.55–61.
5. Богданова І. М. Педагогічна інноватика: навч. посіб. Одеса : ТЕС, 2000. 148 с.
6. Волкова Н. П. Педагогіка: навч. посіб. Київ : Академвидав, 2007. 616 с.